

ชื่อผลงาน “กระเป๋าสานไยตาล”

“หากน้องๆ ให้ความสำคัญ ช่วยกันรักษา ภูมิปัญญา รากเหง้าเหล่านี้ก็จะเห็นถึงเสน่ห์ของงานหัตถกรรมของเราเอง โดยไม่ต้องไปวิ่งตามแฟชั่น”

นายพีระศักดิ์ หนูเพชร (อายุ 30 ปี) ประเภทงานศิลปหัตถกรรม : เครื่องจักสาน (ไยตาล)

ที่อยู่ : 15 หมู่ 4 ต. จ.กัังพระ อ. สกิงพระ จ. สงขลา 90190
โทรศัพท์ : 095-548-3626

 Nodething Pingpings4228

ข้าวของเครื่องใช้ส่วนใหญ่ของคนไทยในอดีตล้วนนำวัสดุจากธรรมชาติใกล้ตัวมาประยุกต์ใช้และประดิษฐ์ประดอยให้มีความสวยงาม ประณีตบรรจง เพื่อประโยชน์ใช้สอยในวิถีชีวิต ศิลปะการสานไยตาล เป็นอีกหนึ่งงานหัตถกรรมที่นำวัสดุที่มีอยู่มากในท้องถิ่นแถบอำเภอสิงหนิงพระ จังหวัดสงขลา มาประยุกต์ใช้ในครัวเรือน และพัฒนาการสานไยตาลให้มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นจนเป็นสินค้าที่ขึ้นชื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

จากกบตาล นำมาทาบด้วยท่อนไม้ซึ่งต้องใช้แรงและน้ำหนักที่พอดีเพื่อให้เส้นไยตาลแยกออกจากกบตาล ก่อนจะนำเส้นมาสานจะรีดเส้นไยตาลให้แบนด้วยมือที่ลื่นเส้น แล้วจึงนำมาขัด สาน ตก ให้ได้รูปแบบตามที่ต้องการ ด้วยกรรมวิธีการทำที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน จึงทำให้ศิลปะการสานไยตาลเกือบจะสูญหายไปจากชุมชน แต่คุณแม่ เสริญศิริไม่ได้ย่อท้อ และตั้งใจที่จะพัฒนางานสานไยตาลไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน พีระศักดิ์ ได้เห็นความตั้งใจในการทำงานของผู้เป็นแม่ จึงเข้ามาเรียนรู้วิธีการทำตามแบบดั้งเดิม ควบคู่กับการพัฒนากระบวนการ รูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อหวังแบ่งเบาภาระและสานต่อ

ลำดับการสืบทอดงานหัตถศิลป์

รุ่นที่ 1 : นางเสริญศิริ หนูเพชร (คุณแม่)
(ครูช่างศิลปหัตถกรรมปี 2554)

รุ่นที่ 2 : นายพีระศักดิ์ หนูเพชร (ลูกชาย)

กระเป๋าทอใยตาล

เจตนารมณ์ของคุณแม่ ให้งานหัตถกรรมสานใยตาล อยู่คู่กับชุมชน ให้คนในชุมชนมีอาชีพ มีรายได้เลี้ยงคนในครอบครัว

“ผมอยากสืบทอดมรดกทางภูมิปัญญาเฉพาะถิ่นของชาวสงขลา เพราะได้เห็นการใช้ใยตาลซึ่งเป็นวัสดุในชุมชนสามารถนำมาสร้างรายได้ ปัจจุบัน “กลุ่มโหนดทิ้ง” ที่คุณแม่ก่อตั้งขึ้นยังคงอนุรักษ์หัตถกรรมใยตาลในรูปแบบดั้งเดิมที่ได้รับการถ่ายทอดมา รวมทั้งได้มีการพัฒนากระบวนการรูปแบบให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น อาทิ การนำเครื่องจักรอุตสาหกรรมมาใช้ในการตีใยตาล เพื่อให้เส้นใยแยกออกจากกาบตาลเร็ว และได้ปริมาณมากขึ้น โดยไม่ต้องเสียน้ำแรงมาก และประยุกต์การทอเส้นใยตาลด้วยที่ใช้เส้นด้ายเป็นเส้นยืนและใช้ใยตาลเป็นเส้นพุ่งทอออกมาเป็นผืน นำมาต่อยอดด้วยการออกแบบให้เกิดผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ และผสมผสานวัสดุประเภทหนังหรือไม้ตาล เพื่อให้ชิ้นงานมีความแข็งแรงคงทน สวยงามยิ่งขึ้น

ใยตาลที่ทอเตรียมไว้

เย็บกระเป๋า

ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของคนในชุมชนที่พร้อมจะเรียนรู้ พัฒนางานตามความถนัด “กลุ่มโหนดทิ้ง” จึงมีเครือข่ายในชุมชนที่ช่วยกันสร้างงาน อาทิ ทำเส้นใย ทอใยตาล ทำโครงทำขอบ เป็นต้น โดยใช้วัตถุดิบจากต้นตาล นำมาสร้างรายได้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึง

“ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ใยตาลเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ ความตั้งใจของผมอยากให้ผลิตภัณฑ์ใยตาลเป็นที่รู้จักของคนไทย อยากให้คนไทยยอมรับและซื้อสินค้าใยตาลเทียบเท่ากับสินค้าของต่างชาติในอนาคตเราก็จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย คนทุกระดับสามารถนำไปใช้ได้”

ทุกวันนี้ พี่ระศักดิ์ใช้เวลาส่วนหนึ่ง เป็นวิทยากรสาธิตการสานใยตาลร่วมกับคุณแม่ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งผู้สนใจที่ได้เข้ามาเรียนรู้ที่กลุ่มโหนดทิ้ง และได้เผยแพร่เทคนิควิธีการทำทั้งหมดให้คนในชุมชน เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปสร้างเป็นอาชีพ เพราะถือเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่จะเผยแพร่งานใยตาลให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

รับชมวิดีโอผ่าน Application

เตรียมอุปกรณ์

- ใยตาล
- โครงแบบ(หมวก กระจเป่า รองเท้า)
- เครื่องทอใยตาล
- อุปกรณ์ตกแต่ง (หนัง ไม้ ดิ้นเงิน ดิ้นทอง)

ขั้นตอนดำเนินการ

1. ขั้นตอนการเตรียมใยตาล คือ การนำกบตาลสดมาตีจนกบตาลแตกเป็นเส้น หลังจากตัดแยกเส้นใยตาลที่สมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สาน
2. ขั้นตอนการเตรียมแบบ คือ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจจะมีส่วนประกอบของไม้ หนัง หรือวัสดุอื่น ๆ
3. ขั้นตอนการเตรียมโครงกระจเป่า คือ การนำไม้ของต้นตาลมาตัดทำโครง ขอบกระจเป่า ตามที่ออกแบบไว้
4. ขั้นตอนการทอ คือ การนำใยตาลมาทอด้วยเครื่องทอ (คล้ายที่ทอผ้า) ซึ่งต้องทอให้ใยตาลแน่น

5. ขั้นตอนการตัดและประกอบ คือ การนำใยตาลที่ทอ หรือถัก สาน มาประกอบกับวัสดุอื่น ๆ ตามที่ได้ออกแบบไว้ เก็บรายละเอียด ตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม

สแกนหาไลน์
ผ่าน Application

